

Motion nr Mälardalen 1

Markavvattning

Arboga-Säterbo

I november 2010 presenterade Jordbruksverket en förstudie: *Konsekvenser för jordbrukets vattenanläggningar i ett förändrat klimat*. I rapporten konstateras bland annat följande:

- Dagens markavvattningsanläggningar ofta är underdimensionerade. Klimatförändringen försämrar situationen ytterligare, dock med stora regionala skillnader.
- Framtida konsekvenser kan bli översvämning, ökade kostnader för drift och underhåll samt ökad utlakning av näringsämnen. I sydöst kan det bli konkurrens om vattnet sommartid.
- Nya dimensioneringsrekommendationer bör tas fram med hänsyn till ett förändrat klimat, påverkan från omgivande bebyggelse och skaderisker.
- Markavvattning och vattenhushållning är en förutsättning för hela samhället - det är inte bara en jordbruksfråga.

Statusen på våra anläggningar för markavvattning är osäker och behöver undersökas. Många markavvattningsföretag för en slumrande tillvaro och har ett eftersatt underhåll. De flesta kulverteringarna utfördes på 50- och 60-talet och befaras nu närma sig slutet på sin livstid. Hur dessa ska ersättas och framförallt finansieras i framtiden är oklart och något bör utredas omgående.

Det kan också konstateras att våra markavvattningsanläggningar allt oftare belastas från hårdgjorda ytor i samhället. Flödena från hårdgjorda ytor är ca 100 gånger snabbare än från åkermark och överbelastar ofta systemen.

Det finns en brist på sakkunniga inom ämnet markavvattning och de som är verksamma idag håller på att pensioneras. I samband med detta kan det befaras att viktig kunskap går förlorad samt att länsstyrelsens arkiv över markavvattningsföretag och täckdikningar blir obrukbara. Detta skulle vara förödande för lantbruket och livsmedelproduktionen som är beroende av en effektiv markavvattning.

Samtidigt uppmärksammas markavvattningen av naturvårdsintressen, som vid framförallt rensningar och underhåll av våra anläggningar, ser en konflikt mellan markavvattning och biologisk mångfald. Naturvårdsverket arbetar med

förslag som riskerar att kraftigt försvåra och i vissa fall omöjliggöra underhåll av våra markavvattningsföretag och diken, vilket vi dock samtidigt är skyldiga att utföra i fastställda domar.

Markavvattningen är en central och grundläggande förutsättning för en fortsatt livsmedelsproduktion och för samhället i fråga om översvämningar. Naturvårdsverkets förhållningssätt, som innebär att markavvattningen ses som ett hot mot miljön och den biologiska mångfalden, är också en viktig del i arbetet med frågan. Detta betyder att LRF behöver ta ett helhetsgrepp över alla de aspekter som nämnts ovan och som tillsammans utgör en viktig pusselbit i LRF:s arbete för mer svensk mat och fler svenska matbönder. En fortsatt effektiv markavvattning är ett fundament och en grundförutsättning för livsmedelsproduktion på åkermark.

LRF Mälardalen yrkar att riksförbundsstämman beslutar uppdra åt riksförbundsstyrelsen

- att LRF aktivt och på eget initiativ driver och deltar i undersökningar och diskussioner angående våra markavvattningsanläggningar för att säkerställa en uthållig produktion av vegetabilier,
- att LRF aktivt agerar för att säkerställa markavvattningsföretagens funktion ur ett produktionsperspektiv samt
- att LRF aktivt verkar för att på olika samhällsnivåer medvetandegöra markavvattningen som en oundgänglig samhällsresurs vad gäller livsmedelsproduktion och översvämningsskydd.